

NEDERLANDSE TUINSTICHTING
NIEUWEZIJDS VOORBURGWAL 75 SOUS
1012 RE AMSTERDAM
INFO@TUINSTICHTING.NL
TELEFOON 020 623 50 58
ING BANK 5595446

STICHTING DORP EN ERFGOED ARCEN | Info@arcen.nu | www.arcen.nu

Correspondentieadres : R.M. Kaanen, Maliebaan 35, 5944 BK ARCEN

AANTEKENEN EN PER GEWONE POST

Aan de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State

Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Arcen, 4 maart 2015

Betreft: Stichting Nederlandse Tuinstichting e.a. /B&W Venlo Omgevingsvergunning
Uw nummer: 201308969/3/A1

Geachte Afdeling,

Bij brief van 6 februari 2015 hebben wij een afschrift ontvangen van de brief met bijlage van het College van B & W van Venlo met mededeling van de wijze waarop de bij tussenuitspraak geconstateerde gebreken zouden zijn hersteld.

Naar aanleiding daarvan treft u onderstaand onze zienswijze aan ten aanzien van deze aanvullende motivering. Ter onderbouwing van onze zienswijze treft u bijgevoegd tevens een reactie aan van Dr. J.C. Bierens de Haan (hoofdconservator Paleis Het Loo) met betrekking tot het belang van de openheid van het gebied (bijlage 1).

1. Openheid van het landschap

(8-11) n.b. de cursief gedrukte cijfers verwijzen naar nummering motivering College.

Het College stelt zich op het standpunt dat door de positionering van de MFA tegen de dorpsrand de openheid van het gebied wordt bewerkstelligd. Dit zou in lijn zijn met de Gemeentatlas 2015 waarin de betrokken gronden als ontwikkellocatie zijn aangeduid en het open landschap behouden blijft.

Het College spreekt in dit verband over een weinig gebruikt Ovaal dat vanwege zijn wezensvreemde vorm en omzoming met groen in zekere zin kan worden aangemerkt als een opvulling van het open karakter van het landschap tussen het kasteel, de tuinen en het centrum van Arcen.

In dit verband merken wij op dat het Ovaal als bergend winterbed van de Maas een daaraan ondergeschikte invulling heeft gekregen in het verleden. Voorts wordt opgemerkt dat in het Visiedocument Toerisme 2015, 19 april 2015 (onderdeel van het Projecten boek dat integraal deel uitmaakt van de Gemeenteatlas 2015) met betrekking tot de invulling van het Ovaal staat aangegeven dat het geschikt gemaakt zal worden voor evenementen (bijlage 2).

Gebruik en invulling van het Ovaal kunnen overigens naar ons oordeel niet als motivering gelden voor de realisering van de forse MFA in het open gebied. Juist de MFA is zowel qua omvang als ontwerp een wezensvreemd element in deze historische omgeving (waarbij het ontwerp overigens juist deels die “wezensvreemde” ellipsvorm van het Ovaal volgt...).

De omvang van het gebouw overtreft die van het kasteel en het ontwerp is er niet op gericht een bescheiden invulling aan de dorpsrand mogelijk te maken: er is immers juist besloten een nieuw icoon toe te voegen aan deze omgeving: *“De verschijningsvorm van het MFA vormt een nieuw icoon voor Arcen en voegt nieuwe vormen toe aan het profiel van het dorp”* (pag. 14 Ruimtelijke onderbouwing). Er wordt derhalve gekozen voor een aandachtvragend gebouw dat qua goothoogte uitsteekt boven de achterliggende dorpsbebouwing en qua massa de open ruimte en zichtlijnen zal dicht zetten. Ook Dr. Bierens de Haan is van mening dat de “iconische” kwaliteiten een zodanig stempel op de omgeving zullen drukken dat het historisch ensemble verloren gaat.

Door te beargumenteren dat de bouw van de MFA “kan worden aangemerkt als een opvulling van het open karakter van het landschap...” geeft het college zelf aan dat de openheid niet behouden blijft (“bebouwing” is immers “opvulling”).

Dit blijkt ook uit de zinsnede dat door de positionering tegen de dorpsrand zoveel als mogelijk behoud van de openheid van het gebied wordt bewerkstelligd. Juist door de positionering buiten de dorpsrand wordt de bedoelde openheid echter ernstig verstoord. Zoals Dr. Bierens de Haan stelt: kernkwaliteit van een kasteelbiotoop is de “leegte”: “deze onbebouwde bufferzone zorgt ervoor dat kasteel en dorp afstand tot elkaar blijven houden maar tegelijkertijd wel een onderlinge relatie met elkaar bewaren. Zij kunnen zowel separaat als in hun onderlinge samenhang met elkaar worden beleefd”. De open ruimte is een wezenskenmerk van het ensemble kasteel, vestingdorp en landschap.

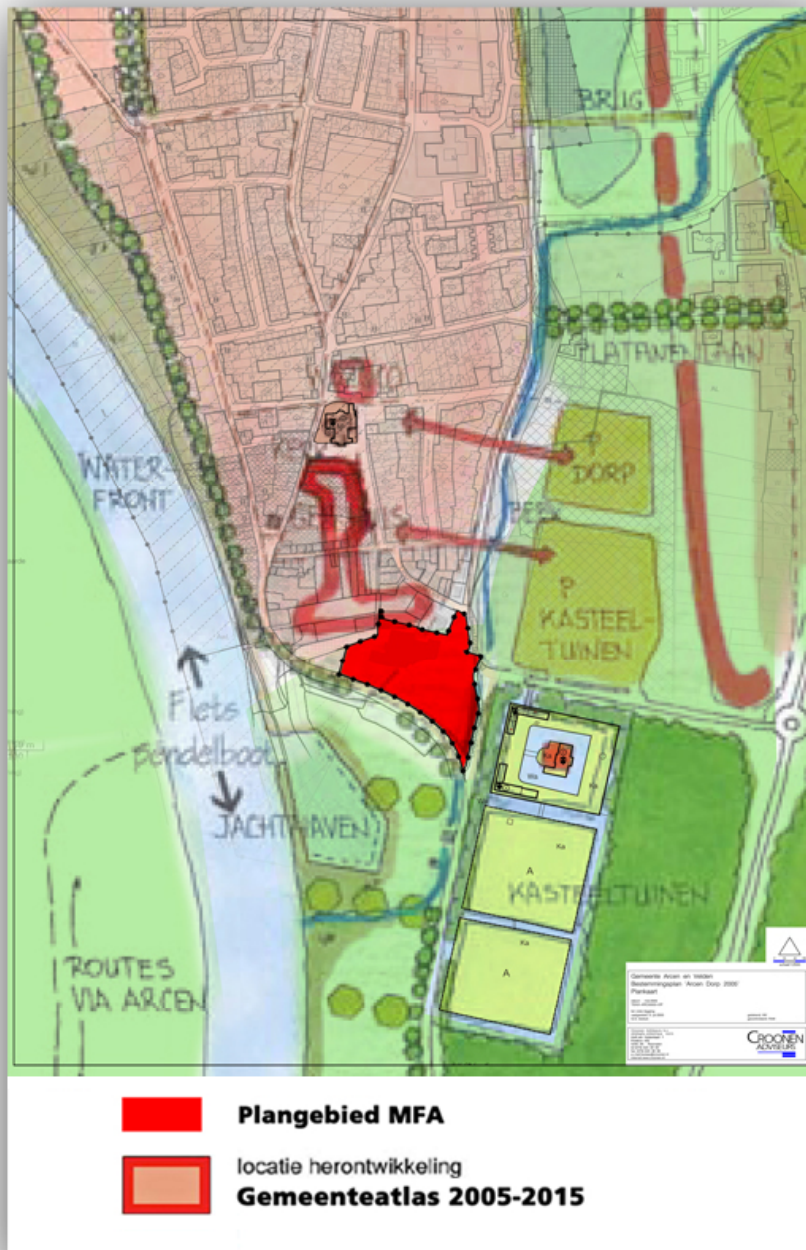
In de Structuurvisie van 1978 is al aangegeven dat uitbreiding aan de zuidzijde van het dorp niet mogelijk is omdat juist deze zuidzijde de aantrekkelijke entree voor het dorp vormt. De Gemeenteatlas 2015 borduurt hierop voort (citaat): *‘Het historisch dorpsgezicht met haar ligging aan de Maas vormt één van de kernkwaliteiten van de kern van Arcen. Ook de ligging van het centrum aan het open landschap, nabij het kasteel, vormt een belangrijke kwaliteit. Behoud en zo mogelijk versterking c.q. uitbreiding van deze kwaliteiten vormen kernpunten van de toekomstvisie. Ter versterking van de attractiviteit van het centrum van Arcen is een uitbreiding van de historische karakteristiek van het centrum wenselijk’*. Dit is te zien als een historische kwaliteit van het dorp Arcen en is van groot belang voor de ontwikkeling van het toerisme in Arcen. De positionering in het open landschap is daarmee in strijd met de Gemeenteatlas.

Het ontwikkelingsmodel bij de Visie met de herontwikkelingslocatie is weergegeven in de Gemeenteatlas. Volgens het College zijn de betrokken gronden als (her-)ontwikkelingslocatie aangeduid (9-10).

Dit standpunt van het College is **pertinent onjuist**. Zowel uit de toelichting op de Visie (pag. 29 Gemeenteatlas) als uit de kaart van de Gemeenteatlas blijkt, dat de locatie van de MFA niet als ontwikkelingslocatie is aangeduid. Het kaartje geeft een herontwikkelingslocatie aan binnen de rode

contour en derhalve binnen de bestaande bebouwing van Arcen en kan volstrekt niet gelden als motivering dat het project grotendeels past binnen de weergegeven herontwikkelingslocatie.

Ter onderbouwing van dit standpunt verwijzen hierbij naar onderstaande tekening (Structuurvisie Arcen in relatie tot plangebied). Daaruit blijkt dat de MFA volledig buiten de aangegeven herontwikkelingslocatie valt.

Structuur Arcen in relatie tot het plangebied MFA. Compilatie/projectie van Bestemmingsplan Arcen Dorp op de structuurschets - Gemeenteatlas 2005-2015.

In de Gemeenteatlas 2015 is voorts – terecht – opgenomen dat bezoekers van de kasteeltuinen tevens potentiële bezoekers zijn van de historische dorpskern. Onder Visie (pag. 32 Gemeenteatlas 2015) staat vermeld: “Teneinde bezoekers te verleiden ook een bezoek te brengen aan het centrum

van Arcen dient de relatie tussen de Kasteeltuinen en het centrum van Arcen te worden versterkt. Daarbij zou de ontwikkeling van een “parkzone” ten oosten van de kern Arcen goede kansen bieden voor de ontwikkeling van een nieuwe attractieve route. ... Arcen heeft een historische kern die zorgt voor authenticiteit en identiteit. Hierdoor wordt de belevingswaarde van de gemeente voor toeristen vergroot”.

Uit deze Visie blijkt dat voor de gewenste versterking van de relatie tussen kasteeltuinen en historisch centrum in de Gemeenteatlas 2015 uitsluitend is overwogen dat de ontwikkeling van een parkzone goede kansen zou bieden voor de ontwikkeling van een nieuwe attractieve route en voor de gewenste versterking nimmer aan bebouwing is gedacht.

Conclusie:

Realisering van de MFA is volstrekt in strijd met de Gemeenteatlas 2015. De betrokken gronden zijn niet als ontwikkellocatie aangeduid. Voorts heeft het College niet gemotiveerd waarom met de realisering van de MFA in het open landschap tussen het kasteel, de tuinen en het centrum van Arcen in, de openheid van het gebied behouden blijft. Er is sprake van een onevenredige aantasting van het open landschap, waarin juist de geschiedenis van Arcen wordt weerspiegeld.

2.Versterking relatie tussen het centrum en het Kasteel Arcen door de realisering van de MFA

(13-16)

Volgens het College vormt de MFA – conform de Gemeenteatlas – een ruimtelijke en fysieke verbindende schakel tussen het historisch centrum en het kasteel.

Ter onderbouwing van dit standpunt wordt slechts aangegeven: “De relatie met het dorp is namelijk vertaald als zijnde dat het plan een verbinding is tussen twee ankerpunten in het gebied: de Kurversgraaf en het kasteel”. Dit is een herhaling van het standpunt van het College dat de MFA een verbindende schakel zou vormen en is aldus geen motivering.

Een gebouw met de enorme omvang zoals de MFA kan nimmer een stepping stone vormen tussen het kasteel met zijn aanzienlijk kleinere footprint en het dorp met haar lagere bebouwing. Uit de verdere motivering van het College (15) blijkt dan ook dat niet het gebouw maar de inrichting van het park rondom de MFA én een heldere bewegwijzering zouden moeten bijdragen aan een versterking tussen het kasteel en het centrum. Een motivering voor de realisering van de MFA – bij wijze van stepping stone – ontbreekt volledig.

Hierbij wordt nog opgemerkt dat de provinciale Kwaliteitscommissie Limburg in haar advies over het bouwplan MFA in 2011 heeft aangegeven (citaat): *“Qua opbouw, verschijningsvorm en maatvoering vindt geen aansluiting bij de schaal en potentie van Arcen plaats (vindt). Dit geldt zowel voor het gebouw als voor de landschappelijke inpassing. In de landschapsaankleding wordt de relatie met de verdere omgeving gemist (Prod. 4, p. 3 advies Kwaliteitscommissie hoger beroep) ... Gelet hierop acht de commissie zich genoodzaakt om over het plan zoals dat thans voorligt negatief te adviseren”.*

Wij zijn van oordeel dat de realisering van de MFA niet leidt tot versterking van de relatie tussen centrum en kasteel maar hieraan onherstelbaar afbreuk doet. In plaats van een “stepping Stone” is er sprake van een “Stolperstein” (struikelblok). Ook Dr. Bierens de Haan is van mening dat er geen sprake is van een versterking maar van een obstructie en bedreiging van de samenhang tussen kasteel en dorp met rafelige dorpsrand en omwalling.

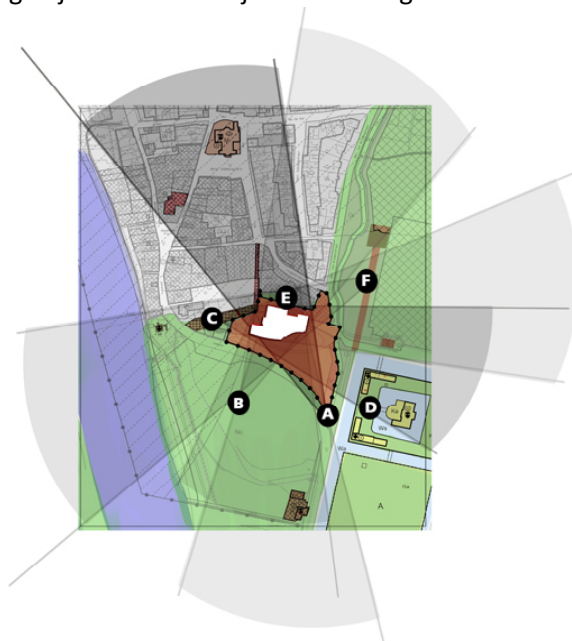

Het MFA is geen 'steppingstone', maar een 'stolperstein'.

Herinrichting van het Ovaal met attractieve looproute en bewegwijzering kunnen eenvoudig worden gerealiseerd zonder MFA én met behoud van het open landschap. Bewegwijzering is in dat geval niet nodig; het open landschap wijst vanzelf de weg naar de historische dorpskern.

De MFA is voor de ongeveer 30.000 toeristen die ieder jaar het Ovaal oversteken evenmin een schakel in de relatie tussen kasteeltuinen en centrum. De MFA heeft geen functie die voor de bezoekers dienstig is ter verbetering van het verblijfsklimaat, terwijl juist het zicht op de looproute richting dorp en op de kerktoren wordt geblokkeerd. Ook in de Quicksan is op dit punt een belangrijke zichtlijn aangegeven.

Uit onderstaande tekening blijkt welke zichtlijnen worden geblokkeerd door de MFA.

Zichtlijnen worden geblokkeerd

- A. Zicht vanaf de Schans op het dorp Arcen (Kerk en oud Gemeentehuis en Kurversgraaf)
- B. Zicht vanaf het Zuidelijk deel van de Molenkamp op het dorp Arcen
- C. Zicht vanaf de Kurversgraaf op kasteel Arcen
- D. Zicht vanaf kasteel Arcen op het dorp
- E. Zicht vanaf de noordzijde van de Molenkamp (Ovaal) op het landschap en de Maas
- F. Zicht vanaf de Inborg (theehuis van het kasteel) op het open landschap en de Maas

Conclusie:

Een motivering waarom de bouw van de MFA – conform de Gemeenteatlas - de relatie tussen centrum en kasteel zou versterken, ontbreekt. De MFA blijkt een zodanige barrière dat bewegwijzering noodzakelijk is.

De Gemeenteatlas voorziet voorts in het geheel niet in bebouwing op deze plek, juist vanwege het feit dat, i.v.m. het toerisme het Ovaal gebruikt dient te worden als doorgang en evenemententerrein.

3. Waterbergend winterbed

(17-26)

Het College is van mening dat de bouw in het waterbergend winterbed voldoende is toegelicht in de watervergunning. Het project is voldoende getoetst aan de meest recente waterregelgeving omdat de Gemeenteatlas op dit punt is verouderd.

De locatie Ovaal is gesitueerd in het waterbergend rivierbed van de Maas zoals dit gold zowel in de Beleidslijn Ruimte voor de Rivier, waarover in de Gemeenteatlas gesproken werd, als in de huidige Beleidsregels Grote Rivieren¹.

De beleidslijn verenigt twee sporen van beleid. Voor elke activiteit in het rivierbed is een vergunning in kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken nodig. Daarnaast is een goede afweging in het ruimtelijk spoor (streekplannen en bestemmingsplannen) noodzakelijk om te voorkomen dat er bestemmingsplancapaciteit ontstaat voor activiteiten waarvoor de vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken moet worden geweigerd.

Daarom had de gemeente zich wel degelijk moeten houden aan hetgeen in de Gemeenteatlas is opgenomen. Een goede doorwerking van het beleid vereist een adequate coördinatie tussen de ruimtelijke ordening en de toepassing van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken.

Het College stelt daarom ten onrechte dat de regelgeving in de Gemeenteatlas verouderd is en heeft de Gemeenteatlas op dit onderdeel (partieel) ook helemaal niet herzien. Op basis van hetgeen hierboven door ons wordt aangedragen is dat ook helemaal niet wenselijk. Het College heeft dan ook ten onrechte gekozen voor de bestreden locatie en daarvoor bij de Minister van I en M toch een watervergunning aangevraagd.

De Afdeling constateert in hoger beroep tegen deze vergunning dat het perceel gelegen is in genoemd waterbergend rivierbed maar dat de Minister geen vrijheid had om af te wijken van de in de aanvraag gemaakte locatiekeuze van de gemeente Venlo. Derhalve is en blijft de gemeente Venlo verantwoordelijk voor de gemaakte locatiekeuze, die in strijd is met de Gemeenteatlas 2015. Daarin is immers bepaald (citaat): *'In het waterbergend winterbed buiten de strakke contour mogen ingrepen worden verricht voor zover dit riviergebonden functies betreft. Niet riviergebonden ingrepen zijn in principe niet toegestaan tenzij wordt voldaan aan dezelfde voorwaarden die gelden voor de niet-riviergebonden ingrepen in het stroomvoerend winterbed'*.

Voorts wordt opgemerkt dat de Watervergunning – gelet op de samenhang - slechts in werking kan treden bij een onherroepelijke uitspraak van uw Afdeling met betrekking tot de Ontgrondingenvergunning.

¹ Op 28 juni 2007 was de Beleidslijn Ruimte voor de rivier van toepassing. De Beleidslijn grote rivieren vervangt de Beleidslijn ruimte voor de rivier uit 1997. (De naam is gewijzigd om zo uitdrukking te geven aan de uitbreiding van het toepassingsgebied en om verwarring met de PKB Ruimte voor de rivier te voorkomen.) *De beleidsbrief en de set beleidsregels vormen samen de Beleidslijn grote rivieren.*

Conclusie:

Niet riviergebonden ingrepen zijn uitsluitend toegestaan indien het gaat om vervangende nieuwbouw, opvulling van open gaten en het treffen van een hoogwaterschaderegeling hetgeen in de onderhavige situatie niet het geval is.

In de aanvullende motivering wordt hieraan volledig voorbijgegaan en is de conclusie dat een en ander is toegelicht in de watervergunning en dat de Gemeenteadvisering op dit punt verouderd is, onjuist. Het College had immers kunnen kiezen voor een locatie binnen de contour van het dorp Arcen buiten het waterbergend winterbed c.q. het waterbergend rivierbed hetgeen het College ten onrechte niet heeft gedaan. Daarmee is onvoldoende gemotiveerd hoe de bouw zich verhoudt met het beleid - inzake de waterbelangen en de hieraan verbonden risico's- in de structuurvisie.

4. In de Quickscan genoemde cultuurhistorische aandachtspunten

a. Handhaven van het vrije zicht vanaf de weg Schans op de kerktoren en de rafelige dorpsrand: zichtlijnen niet dichtzetten met bebouwing.

(27-30)

Het College stelt zich op het standpunt dat met de MFA voldoende mate van vrij zicht is vanaf de Schans op de kerktoren en rafelige dorpsrand

De MFA doet afbreuk aan samenhang van dorp, landschap en kasteel door de footprint en de korrel van de MFA t.o.v. omgeving. Het College erkent dat er niet meer vanaf ieder punt van de Schans vrij zicht is op de kerktoren en dorpsrand.

Zichtlijnen zoals aangegeven op de Conclusiekaart bij de Quickscan (pag. 10) en de tekening op pag. 5 worden dichtgezet. Het feit dat er vanaf de Schans enig zicht is op de kerktoren en rafelige dorpsrand doet niet af aan het feit dat door de bouwmassa van het te bouwen MFA ("een nieuw icoon") de blik wordt getrokken naar de nieuwbouw en daarbovenop het zicht verdwijnt.

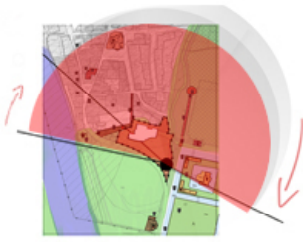
Zichtlijnen versterken de relatie tussen plekken en gebouwen en/of landschap. Ze versterken cultuurhistorische elementen die van belang zijn voor de kwaliteit, eigenheid en/of verbinding van een gebied. Openheid van een zichtlijn is hierbij noodzakelijk. Indien in de directe omgeving van een zichtveld sprake is van (forse) bebouwing in het blikveld wordt de zichtlijn doorbroken.

Ook de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed wijst erop in haar Handreiking Erfgoed en Ruimte dat het bij zichtlijnen van belang is dat de openheid ter plaatse wordt bewaard waardoor de zichtrelatie tussen plekken en/of landschap blijft bestaan.

Het College erkent bovendien door haar terminologie (zoveel als mogelijk recht gedaan" en "voldoende mate") dat er wel degelijk sprake is van een beperking van zichtlijnen.

Onduidelijk is voorts wat het College wil aangeven met de zinsnede dat de landschappelijke inpassing van de MFA door middel van beplanting overeenkomsten vertoont met de bestaande beplanting terwijl er volgens het College met de bestaande beplanting niet in ieder jaargetijde vrij zicht is. Dit is geen argument zichtlijnen te beperken?

Het huidige open en vrije zicht zal onherstelbaar worden vernietigd, terwijl ook de rafelige dorpsrand en de Kurversgraaf aan het zicht zal worden onttrokken door de positionering van de massieve MFA.

Blikveld vanuit de Schans op het MFA en kasteel. Het dorp verdwijnt uit het zicht.

Conclusie:

Er is sprake van een forse beperking van het vrije zicht vanaf de Schans en het dichtzetten van de zichtlijnen met kolossale bebouwing (zie schema blz. 5).

b. Koester de gracht (Kurversgraaf) en in het verlengde daarvan de schanstoren als relict van de voormalige vesting, alsmede de daarbij behorende karakteristiek van een harde overgang tussen bebouwd en onbebouwd terrein: bij eventuele nieuwbouw gepaste afstand houden en het informele karakter van de Kurversgraaf met flankerend pad in de luwte behouden.

(30-32)

Het College stelt zich op het standpunt dat bij de positionering voldoende afstand is gehouden om de Kurversgraaf voldoende ruimte te geven

Uit de tekening op blz. 11 van de motivering van het College blijkt dat met de gewijzigde positionering van het bouwvolume het gebouw juist dicht naar de Kurversgraaf is opgeschoven waarmee de beleving van de gracht als omranding en afsluiting van het dorp in de knel komt. In dit verband wordt overigens opgemerkt dat het College heeft verzuimd bij de gewijzigde positionering rekening te houden met de herontwikkelingslocatie en visie op de open ruimte in de Gemeentatlas 2015 (zie ook onder 1).

Conclusie: er wordt onvoldoende afstand gehouden waardoor het karakter van de Kurversgraaf en omgeving wordt aangetast.

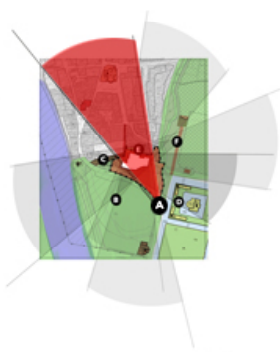
c. Respecteer het op elkaar betrokken zijn van het dorp met zijn informele rand en het kasteel met zijn formele kader, maar zet de tussenruimte niet dicht en handhaaf op die plek de zichtlijnen naar het voormalige raadhuis, de kerktoren en het kasteel: openheid respecteren.

(32-36)

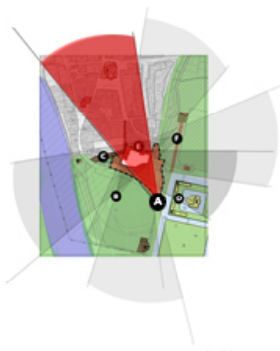
Het College is van oordeel dat in voldoende mate recht wordt gedaan aan het aandachtspunt van het respecteren van de bestaande openheid en het op elkaar betrokken zijn van het dorp met zijn informele rand en kasteel met zijn formele kader

Opnieuw geeft het college hier aan dat het open karakter zal verminderen en de informele rand van het dorp na de oprichting van de MFA niet onaangetast blijft.

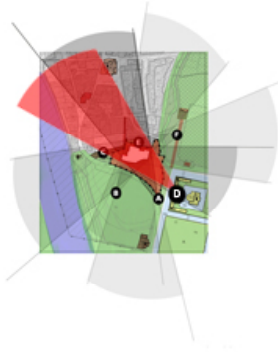
Het open karakter van het gebied zal definitief verloren gaan met de MFA. Zulks blijkt ook uit de conclusiekaart op pag. 10 van de Cultuurhistorische Quicksan Arcen. Het College doet echter voorkomen alsof de vorm en invulling van het huidige Ovaal al kunnen worden aangemerkt als een opvulling van een deel van de ruimte waardoor er slechts in beperktere mate sprake is van te respecteren openheid. Feit is dat het thans echter open landschap betreft en de vorm van het Ovaal geen afbreuk doet aan de bestaande openheid en het op elkaar betrokken zijn van kasteel, landschap en dorp. Dit is wel het geval met de bouw van de MFA in de huidige omvang.

Zichtlijn A, zicht vanaf de Schans op het dorp verdwijnt. (zie schema blz 5)

Zichtlijn A, zicht vanaf de Schans op het dorp verdwijnt. (zie schema blz 5)

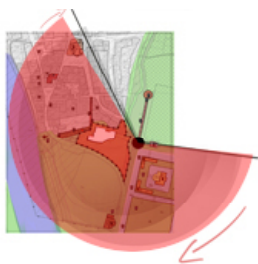

Zichtlijn D, zicht vanaf het kasteel op het dorp verdwijnt. (zie schema blz 5)

Het College gaat er hierbij volstrekt aan voorbij dat juist uit de cultuurhistorische kaartanalyses van de Quicksan blijkt dat **'het Ovaal' een gevoelige locatie** betreft waarin het uitermate behoedzaam opereren is. **Op die plek** vormen het landschap, het dorp en het kasteel ieder voor zich én in samenhang een sterk historisch beeld met een hoge belevingswaarde. Een eventuele toevoeging zou zich hiernaar moeten voegen c.q. ondergeschikt aan moeten blijven. Het toevoegen van de MFA als "nieuw icoon" is hiermee volledig in strijd.

Gebruik en vorm van het Ovaal zijn hierbij niet van belang. Het Ovaal kan immers anders worden ingericht zonder MFA én met behoud van zichtlijnen en open ruimte.

We verwijzen hierbij ook naar het gestelde onder 2 en de tekening op pagina 5.

Blikveld op kasteel, landschap en dorp, waarbinnen de MFA een overheersende rol gaat spelen.

Conclusie:

Bouw van de MFA is een aantasting van het uitgangspunt; 'dat de tussenruimte niet dicht gezet moet worden en de zichtlijnen op die plek naar het voormalige raadhuis, kerktoeren en het kasteel gehandhaafd dienen te worden'. Kortom: er is geen sprake van het respecteren van openheid, geen sprake meer van het op elkaar betrokken zijn van dorp en kasteel en derhalve is er strijd met de uitgangspunten van de Gemeenteatlas 2015 en Quickscan.

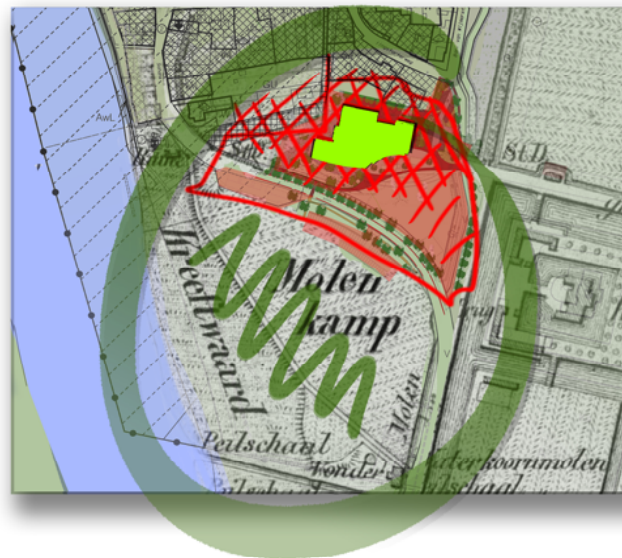
d. Versterken van de landschappelijke eenheid en openheid van de Molenkamp aan weerszijden van de Schans. De terreininrichting aan weerszijden van deze weg op elkaar afstemmen en refereren aan de oorspronkelijke functie van akkercomplex: bij voorkeur zo min mogelijk verharding en formele inrichting. De ovale vorm en de formele inrichting van het in de jaren negentig aangelegde Burgemeester Soest-Jansbekenplein vormen in dat verband wezensvreemde en detonerende elementen.

(36-39)

Het College geeft aan dat voldoende recht is gedaan aan dit aandachtspunt vanwege positionering van het gebouw en het project niet voorziet in verharding noch in een formele inrichting aan weerszijden van de weg.

Het project voorziet juist in verharding: De MFA is één grote steenmassa op een oppervlak van meer dan 2000m2 (groter dan de footprint van het kasteel) terwijl het verharde oppervlak rond de MFA eveneens minimaal 2000 m2 in beslag neemt (o.a. aanleg speelplaats).

Ten zuiden van de Schans zijn reeds 70 parkeerplaatsen gerealiseerd die reeds voor aanzienlijke versterking zorgen.

■ Molenkamp

▣ verdwijnt

Omdat het noordelijk gedeelte van de Molenkamp dramatisch versteent, gaat de Genius Loci verloren. Juist rondom het noordelijk deel liggen zichtbaar veel belangrijke (Rijks)monumenten.

Conclusie:

Er wordt geen recht gedaan aan dit aandachtspunt.

e. Beleefbaar houden van de landschappelijke eenheid en openheid van de Molenkamp aan weerszijden van de Schans: zijwaartse doorzichten onder de boomkronen langs de Schans garanderen.

f. Herkenbaar houden van de historisch-landschappelijke contrasten tussen de landschapstypen weerd (weiland), kamp (akkerland) en geul (waterlopen tussen de bomen) zowel qua vorm, aanplant als in het reliëf: de Molenkamp als geheel heeft dus een andere verschijningsvorm dan de flankerende terreinen.

(39-41)

Het College is van oordeel dat ook na uitvoering van het project sprake is van beleefbaarheid van de landschappelijke eenheid en openheid

(40-44)

Het College vindt dat voldoende aan dit aandachtspunt is voldaan .

De Molenkamp loopt als open ruimte door van het buitengebied tot direct aan de bebouwing van de oude vesting Arcen (zie tekening pag. 11). De Molenkamp wordt doorsneden door de Schans. De Quicksan-aanbevelingen in e en f gaan uit van de totale Molenkamp, ook het deel noordelijk van de Schans. Dat is in overeenstemming met de benadering van de structuurvisie, het bestemmingsplan Arcen dorp 2005 en met de bebouwingscontouren op basis van het POL. De conclusies van het College lijken zich echter uitsluitend te richten op de Molenkamp ten zuiden van de Schans. Daarmee wordt de eenheid van de open ruimte miskend. Ze miskennen ook nog eens de bijzondere historische betekenis die juist het noordelijk deel heeft als cruciaal element in de relatie tussen de oorspronkelijke vesting Arcen met haar omwalling, het kasteelensemble en de Maas. In de verhouding tussen die drie ligt immers de herinnering aan de historie van Arcen. Het gaat daarbij ook om die elementen die in de structuurvisie de identiteit en het toeristisch belang van Arcen bepalen.

De open ruimte ligt in het oorspronkelijke schootsveld van het kasteel. In de ruimtelijke ordening wordt de veiligstelling van zo'n onbebouwd schootsveld juist gebruikt om (cultuur)historische waarden en herinneringen te beschermen. Zie Besluit algemene regels ruimtelijk ordening dat in bijlage 8 bij art 2.13.3 ter bescherming van bijzonder rijkserfgoed bij forten van de Hollandse waterlinie expliciet de open schootsvelden als kernkwaliteit opsomt. In het eerder door ons overlegde rapport van de Nederlandse kastelenstichting werd het open schootsveld bij kasteel Arcen eveneens als cultuurhistorisch uniek, zeer waardevol en te beschermen genoemd terwijl ook Dr. Bierens de Haan uitvoerig op het belang van het open gebied ingaat in zijn bijdrage.

Het College verzuimt voorts aan te geven dat er aan de zuidzijde van de Schans reeds 70 parkeerplaatsen zijn gekomen. Bij verdere verstening aan de noordzijde wordt de beleefbaarheid van landschappelijke eenheid en openheid van de Molenkamp (verder) aangetast. Juist de ligging van de Molenkamp met rondom de Rijksmonumenten – die in één keer beleefd kunnen worden – maken dit gebied uniek (zie onderstaande tekening).

1 Entree van Arcen met de diverse (Rijks)monumenten

- 2. Watermolen
- 3. Historische buitenplaats Kasteel Arcen
- 4. Molenkamp; Ovaal
- 5. Kurversgraaf
- 6. Maas
- 7. Schanstoren
- 8. Gemeentehuis van Kropholler
- 9. Kerk

Conclusie:

De landschappelijke eenheid en openheid zullen blijvend worden verstoord, versteend en doorbroken.

g. Mochten de nieuwe ontsluitingen en parkeervoorzieningen nodig zijn, minimaliseer die dan op de kamp en bekijk of het verdwenen akkerpad over de Molenkamp daartoe gereconstrueerd kan worden.

(44-47)

De parkeervoorzieningen zijn al gerealiseerd en het akkerpad komt in gewijzigde vorm terug als nieuwe verbinding tussen Schans en Lingsforterweg. Daarmee wordt volgens het College aan dit aandachtspunt voldaan .

De parkeervoorzieningen hebben helaas al tot een verstening van het landschap geleid.

Wij merken verder op dat een eventuele reconstructie van het akkerpad geen relatie heeft met het al dan niet realiseren van de MFA. Overigens is de exacte ligging van het verdwenen akkerpad niet onderzocht en zijn de meningen over de ligging niet eensluidend. Op sommige historische kaarten loopt het akkerpad juist op de plek waar de gemeente nu de MFA projecteert.

h. Omdat het een oud akkercomplex betreft, is voorafgaande aan eventuele bouwwerkzaamheden archeologisch onderzoek gewenst.

(47-49)

Archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden en geen waarden aangetoond.

Dat betekent overigens ook dat er geen restanten van het verdwenen akkerpad zijn aangetroffen. Het aandachtspunt heeft daarmee geen relatie met de bouw van een MFA.

i. Een eventueel gebouw op deze plek dient qua ligging, verkaveling en oriëntatie aansluiting te zoeken bij het dorp waar het programmatisch deel van uitmaakt, dat met inachtneming van de eerdere aandachtspunten.

(49-51)

Het College verwijst hierbij naar de inhoud van de aanvullende motivering en pag. 14 van de Ruimtelijke onderbouwing en concludeert dat voldoende recht is gedaan aan dit aandachtspunt. Het College stelt zich daarbij op het standpunt dat "het gebouw door zijn situering en materialisatie een duidelijke relatie heeft met de omgeving door een gezicht naar de Maas, naar het kasteel en naar de vestingwerken waardoor de cultuurhistorische waarde zou worden versterkt.

Het ontgaat ons ten enenmale waarom de cultuurhistorische waarde zou worden versterkt door deze "gezichten" richting omgeving. De hoofdentree is gelegen aan de kasteelzijde waarmee geen enkele relatie bestaat (de voorziening is immers voor het dorp bedoeld waarmee nu geen "relatie" wordt aangegaan, het gebouw ligt met de rug naar het dorp). Voor toeristen hebben gebouw en de hoofdentree geen functie.

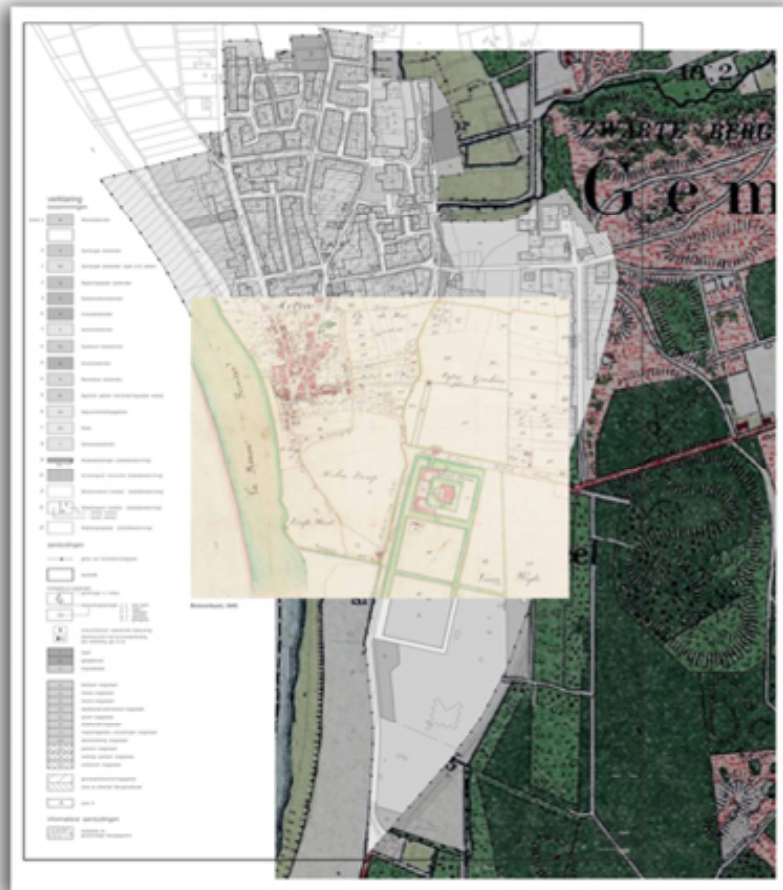
Het versterken van de cultuurhistorische waarden in het gebied dient feitelijk – zoals al eerder - weergegeven in de Gemeenteadlas, als volgt te worden opgevat: *'Het historisch dorpsgezicht met haar ligging aan de Maas vormt één van de kernkwaliteiten van de kern van Arcen. Ook de ligging van het centrum aan het open landschap, nabij het kasteel, vormt een belangrijke kwaliteit. Behoud en zo mogelijk versterking c.q. uitbreiding van deze kwaliteiten vormen kernpunten van de toekomstvisie. Ter versterking van de attractiviteit van het centrum van Arcen is een uitbreiding van de historische karakteristiek van het centrum wenselijk'*.

Cultuurhistorische waarden maken de geschiedenis van een gebied zichtbaar. Nieuwe ontwikkelingen dienen hieraan ten goede komen en zoals ook uit de Quickscan blijkt: nieuwe ontwikkelingen dienen zich hieraan te voegen c.q. hieraan ondergeschikt te blijven. Met de komst van dit "nieuwe icoon" wordt hieraan juist de bijzondere cultuurhistorische omgeving ondergeschikt gemaakt.

Cultuurhistorische waarden worden slechts versterkt door het nemen van maatregelen waardoor landschap, dorp en kasteel ieder voor zich en in samenhang nog beter tot hun recht komen. Het huidige ontwerp doet afbreuk aan de samenhang en de individuele waarde en is daarmee in strijd met de uitgangspunten in de Gemeenteadlas én van de Quickscan.

Dr. Bierens de Haan heeft in zijn bijdrage erop gewezen dat (citaat): *Het onbebouwde landschap dat de visuele relatie tussen dorp en kasteel mogelijk maakt, kan zich niet elders vestigen, terwijl een nieuw MFA wel elders gebouwd kan worden. In geval van bebouwing krijgt het landschap geen tweede kans, het zal verloren gaan en dat proces zal onomkeerbaar zijn*".

Ook Drs. Olde Meiring heeft in zijn "Cultuurhistorische waardering Buitenplaats Arcen en omgeving" van december 2013 erop gewezen dat (citaat): "de zuidelijke dorpsrand van het unieke kasteeldorp – qua bebouwing en structuur – in tegenstelling tot veel andere dorpen, het oorspronkelijk karakter behouden heeft. Grootschalige nieuwbouw in de onmiddellijke nabijheid van de buitenplaats verstoort de visuele relatie tussen buitenplaats en de zuidelijke rand van het uniek versterkte kasteeldorp, met beschermde resten van de gracht en schanstoren met stadspoort".

Het zuidelijk gebied van Arcen is in de loop der eeuwen amper veranderd. Uitbreiding heeft altijd aan de noordzijde plaatsgevonden, vergelijk de structuurvisie op blz 3.

Conclusie:

Uit de punten genoemd onder 4 blijkt dat het College – ook na indiening van de nadere motivering – niet heeft voldaan aan de uitgangspunten van de Cultuurhistorische Quickscan.

Eindconclusie:

Gelet op het bovenstaande zijn wij van oordeel dat het College niet heeft voldaan aan de eisen die worden gesteld aan de ruimtelijke onderbouwing, zoals geformuleerd in uw tussenuitspraak van 12 november 2014 t.w.:

- onvoldoende is gemotiveerd dat met de realisering van de MFA de openheid van het gebied behouden blijft (r.o. 10.);
- onvoldoende is gemotiveerd dat de relatie tussen het centrum en het Kasteel Arcen door de realisering wordt versterkt (r.o. 10.1);
- onvoldoende is gemotiveerd hoe de bouw van de MFA op de gekozen locatie zich verhoudt met het beleid in de structuurvisie, dat inhoudt dat in beginsel niet in het stroomvoerend rivierbed van de rivier mag worden gebouwd, tenzij het riviergebonden functies betreft (r.o. 10.1);
- in strijd met de Gemeenteatlas is aangegeven, dat het projectgebied als herontwikkelingslocatie staat aangegeven;
- onvoldoende is gemotiveerd dat aan de in de Quicksan genoemde cultuurhistorische uitgangspunten wordt voldaan (r.o. 11.1).

Het bouwplan is daarmee in strijd met het geldende gemeentelijke ruimtelijke beleid, in het bijzonder met de uitgangspunten zoals geformuleerd in de Gemeenteatlas 2015 terwijl voorts niet is aangetoond dat het bouwplan niet zal leiden tot een onaanvaardbare aantasting van de cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het gebied.

Tot slot refereren we hierbij aan de uitspraak in Voorlopige Voorziening (201308969/4/A1 van 19 december 2014) waarbij de Voorzieningenrechter de gevraagde voorziening heeft afgewezen vanwege het feit dat college en vergunninghouder zich realiseren dat het voortgaan van de bouw, in afwachting van de einduitspraak, volledig voor eigen risico geschiedt. *“Ingeval de in de uitspraak van 12 november 2014 geconstateerde gebreken niet herstelbaar blijken te zijn en de omgevingsvergunning wordt vernietigd, zal het college in beginsel tot handhaving moeten overgaan. De enkele omstandigheid dat in dat geval verwijdering van hetgeen reeds is gerealiseerd ingrijpender zal zijn nadat is doorgebouwd, dan wanneer de bouw thans wordt stopgezet, rechtvaardigt als zodanig niet het treffen van een voorziening, nu dit een omstandigheid is waarvan het college blijkens het verhandelde ter zitting bewust de gevolgen voor zijn rekening neemt”.*

Op grond van het bovenstaande verzoeken de stichtingen u op korte termijn einduitspraak te doen en onze zienswijze in uw overwegingen te betrekken. Bij vernietiging van de Omgevingsvergunning verzoeken wij u tevens te bepalen dat het College tot handhaving dient over te gaan.

Hoogachtend,

Namens de Stichting Nederlandse Tuinenstichting, Stichting Dorp en Erfgoed Arcen en Erfgoedvereniging Heemschut,

R.M. Kaanen

Bijlagen:

1. Bijdrage 1 maart 2015 Dr. J.C. Bierens de Haan
2. Visiedocument Toerisme 2015, zie pag. 5,7 en 8

Bijlage 1

Behoud openheid van het gebied tussen kasteel, landschap en dorpskern

Van : dr J.C. Bierens de Haan

Datum : 1 maart 2015

Arcen

De gemeente Venlo heeft van de Raad van State de gelegenheid gekregen aan te tonen dat de bouw van een multifunctionele accommodatie (hierna aan te duiden als ‘mfa’) in de onmiddellijke omgeving van kasteel Arcen niet zou leiden tot onaanvaardbare schade aan de open ruimte tussen het kasteel Arcen en het ‘kasteeldorp’ Arcen.

De nadere motivering van de gemeente Venlo is op 3 februari 2015 bij de Raad van State ontvangen.

In mijn ogen is de gemeente Venlo er in haar nadere motivering niet in geslaagd nieuwe argumenten aan te dragen, die de keuze voor de locatie en de omvang van de mfa kunnen rechtvaardigen zonder aantasting van de open ruimte. Hierna zal ik uiteenzetten waarom de bebouwing van de open ruimte tussen dorp en kasteel in mijn ogen ongewenst is.

Achtergrond

Kasteel Arcen en de bijbehorende tuin- en parkaanleg binnen het kenmerkende rechthoekige grachtenstelsel dat ongestoord bewaard is gebleven, vormen samen met het omringende open landschap waarin deze historische structuur is ingebed, en met het nabijgelegen ‘kasteeldorp’ Arcen een historisch ensemble, dat in hun onderlinge samenhang is ontstaan en bewaard gebleven.

Dergelijke ensembles zijn uit historisch, landschappelijk en maatschappelijk oogpunt zeldzaam aan het worden in ons land. Zij staan dikwijls onder druk en lopen onherstelbare schade op, vanwege toenemende mate van bebouwing van de open ruimte, die een kasteel of buitenplaats altijd heeft omringd.

Deze open ruimte is een wezenskenmerk van dergelijke ensembles, maar bezit dikwijls geen eigen beschermde status. De open ruimte had in de tijd van ontstaan en ontwikkeling van kasteel en/of buitenplaats een duidelijke functie, namelijk een defensieve en een visuele. Indringers waren in open veld zichtbaar vanuit kasteel of verdedigingswerk. Bij een kasteel hoorde een structuur van wallen en grachten, omgeven door een omringende onbebouwde en open ruimte.

Een dergelijke ‘kasteelbiotoop’ kan worden vergeleken met een molen en zijn ‘biotoop’; voor een molen is een vrije ligging van levensbelang. Immers ten gevolge van omringende bebouwing op zijn ‘biotoop’ kan de molen geen wind meer vangen en dus niet meer functioneren. Een dergelijk functieverlies, tegenwoordig weliswaar niet meer in praktische zin, maar wel in historisch en visueel opzicht, zal het gevolg zijn van bebouwing van de nog resterende open ruimte van kasteel of buitenplaats.

Het ensemble van kasteel Arcen, open ruimte en kasteeldorp Arcen

In de ruimtelijke onderbouwing ‘MFA Arcen’ door de gemeente Venlo d.d. 3 december 2012 stelt de gemeente terecht vast dat het vigerende bestemmingsplan ‘Arcen Dorp 2005’ de uitvoering van het bouwplan voor een mfa op de beoogde plaats belet. De gemeente Venlo concludeert vervolgens dat door de verlening van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan het bouwplan wel mogelijk kan worden gemaakt. Vanuit ruimtelijk en stedenbouwkundig oogpunt zouden er geen bezwaren tegen het bouwplan zijn, omdat het ruimtelijk-functioneel in het omliggende gebied zou passen. Er zou daardoor een verbinding tot stand gebracht worden en de bestaande cultuurhistorische waarde zou worden versterkt.

Ik acht dit een onjuiste voorstelling van zaken en een onterechte conclusie.

Een veronderstelde nieuwe relatie tussen nieuwbouw en bestaand erfgoed van dorp en kasteel zal niet als een versterking uitpakken, maar als een obstructie en bedreiging; ten gevolge van de bouw van een mfa op deze plaats zal de samenhang tussen dorp en kasteel verloren gaan en tot onherstelbare schade leiden.

De intrinsieke waarde van het Arcense erfgoed bestaat niet alleen uit losse objecten, maar betreft ook de onderlinge samenhang van deze afzonderlijke delen. Het erfgoed bestaat enerzijds uit de aanwezigheid van (reeds beschermde) bouwvolumes (kasteel, bebouwing dorp) en anderzijds uit de uitdrukkelijke afwezigheid daarvan in het tussengelegen open, onbebouwde landschap. Dit laatste aspect van het historisch gegroeide ensemble van kasteel, park, open ruimte en dorp kan uiteraard alleen behouden blijven wanneer het niet wordt verstoord en dus onbebouwd kan blijven.

Kwaliteit van de leegte

Het nog open en onbebouwde landschap tussen kasteel en dorp ontleent zijn kwaliteit aan het feit dat bebouwing daar nu juist ontbreekt. Er is iets anders wel aanwezig, dat tot de kernkwaliteiten van de 'kasteelbiotoop' kan worden gerekend, en dat is 'leegte'. Deze onbebouwde bufferzone zorgt ervoor dat kasteel en dorp afstand tot elkaar blijven houden, maar tegelijkertijd wel een onderlinge relatie met elkaar bewaren. Zij kunnen zowel separaat, als in hun onderlinge verhouding met elkaar worden beleefd.

De aanwezigheid van 'niets', dus het ontbreken van bebouwing die de onderlinge zichtlijnen verstoort, is de kernkwaliteit van dit gedeelte van het ensemble. De open ruimte maakt het ons mogelijk de relatie tussen dorp en kasteel en andersom te blijven beleven.

Bebouwing in dit gebied betekent een onomkeerbare verbreking van deze relatie. Kasteelcomplex en dorp zullen daardoor in twee separate delen uiteenvallen.

Maatschappelijk belang

De gemeente Venlo heeft in deze casus twee bevoegdheden, die onderling strijdig kunnen zijn. Enerzijds betreft het de rol van planontwikkelaar van de mfa en anderzijds de rol van de toetser van het bouwplan en vergunningverlener. Deze bevoegdheden leveren in dit geval een conflict op, hetgeen ook blijkt uit het maatschappelijk verzet tegen de bouw van een mfa op deze plaats. De ontwerper van het bouwplan, architect B. van den Hork, stelt dat de maatschappelijke betekenis van de nieuwe mfa groot zal zijn. Dat moge juist zijn wat betreft het functioneren van het nieuwe gebouw, maar naar mijn mening moet ook het maatschappelijk belang van de vestigingsplaats in de overwegingen worden betrokken.

Het boven toegelichte ensemble van dorp, open landschap en kasteel dient ook een maatschappelijk belang, namelijk van een kenmerkende eigenheid en uniciteit. Het onbebouwde landschap dat de visuele relatie tussen dorp en kasteel mogelijk maakt, kan zich niet elders vestigen, terwijl een nieuw mfa wel elders gebouwd zou kunnen worden. In geval van bebouwing krijgt het nu nog open landschap geen tweede kans, het zal daarmee verloren gaan en dat proces zal onomkeerbaar zijn. Architect B. van den Hork hecht naar eigen zeggen aan maatschappelijke betekenis, waardoor ik veronderstel dat hij ook een open oog heeft voor de boven genoemde maatschappelijke relevantie van het ongestoorde ensemble.

In zijn visie zal de verschijningsvorm van de nieuwe mfa 'iconisch' zijn, zonder deze bewering met argumenten te schragen. 'Iconische' kwaliteiten liggen naar mijn mening niet besloten in plattegrond en gevelaanzichten van dit ontwerp. De architect stelt voorts dat zijn ontwerp nieuwe vormen zal toevoegen aan het profiel van het dorp, echter zonder te vermelden wat de kwaliteiten van deze toevoeging zijn. "Iconisch" impliceert in ieder geval dat gekozen wordt voor een gebouw dat een stempel op de omgeving zal drukken. Een aandachtvragend gebouw verdraagt zich niet met de eigenheid en uniciteit van het gebied.

Het dorp heeft geen nieuwe vormen nodig aan zijn profiel; ik acht de bestaande kwaliteiten van het ongestoorde ensemble, die nu in geding zijn, hoger.

Alternatieven

Door de voorgenomen bebouwing van de open ruimte tussen dorp en kasteel zal de groene buffer die tussen het kasteelcomplex en het dorp Arcen al eeuwenlang bestaat, te niet worden gedaan. Bij uitvoering van het bouwplan zal een bebouwd lint ontstaan, waar open ruimte kenmerkend onderdeel was.

De obstructie die de geprojecteerde mfa ten aanzien van het kwetsbare ensemble dreigt te gaan plegen, betreur ik. Ik pleit er hierbij voor het bestaande ensemble niet te verstoren, door af te zien van bebouwing op de voorgenomen locatie. De zgn 'footprint' van het nieuwe gebouw is op deze plaats buitenproportioneel groot en zal zoals betoogd het kwetsbare ensemble te niet doen. Het zal op lokaal niveau maatschappelijke onrust veroorzaken (voor- en tegenstanders staan tegenover elkaar) en op landelijk niveau de spijt dat alweer een dergelijk waardevol ensemble van zijn kwaliteiten wordt beroofd.

Hierbij pleit ik ervoor een andere weg in te slaan. Er moet worden onderzocht of de mfa op een andere, minder kwetsbare locatie in Arcen zou kunnen verrijzen; in dezelfde locale gemeenschap, maar niet op deze kwetsbare plaats tussen dorp en kasteel. Daartoe zou vooral moeten worden onderzocht of bestaande bebouwing binnen de dorpskern van Arcen kan worden herbestemd. Herbestemming van bestaande bebouwing, al dan niet van monumentaal of beeldbepalend karakter, is een onderwerp dat tegenwoordig sterk in de belangstelling is komen te staan. En terecht, want het mes snijdt in dergelijke gevallen aan twee kanten: hergebruik is economisch voordeliger dan nieuwbouw en de steeds schaarser wordende open ruimten worden ermee ontzien.

De gemeente Venlo heeft naar mijn mening verzuimd de optie serieus te onderzoeken of de komst van een nieuw mfa door middel van herbestemming van reeds bestaande bebouwing in het kasteeldorp Arcen kan worden opgelost.

De schade die de bouw van een mfa op de gekozen locatie aan de open ruimte en het ensemble van kasteel, open ruimte en dorp zal aanbrengen, acht ik echter onherstelbaar en daarmee onaanvaardbaar.

dr J.C. Bierens de Haan

[Hoofdconservator Paleis Het Loo te Apeldoorn (2008-heden). Voorheen conservator, resp adjunct-directeur Stichting Geldersch Landschap en Kasteelen te Arnhem (1981-2008) en bijzonder hoogleraar 'Erfgoed van monument, tuin en landschap', VU Amsterdam (2005-2010); lid monumentencommissie van het Prins Bernhard Cultuurfonds te Amsterdam (2007-heden)].

Bijlage 2

de relatie met het centrum wordt versterkt. De kern Arcen is verder uitstekend bereikbaar voor recreatief fietsverkeer.

Door het autoluw maken van het centrum van Arcen, zal de parkeerplaats aan de Lingsforterweg optimaler gebruikt gaan worden.

Bij instandhouding van het Ovaal zal dit plein geschikt gemaakt moeten worden voor evenementen. Tevens zal er de mogelijkheid zijn bij grote evenementen ook de zuidzijde aan de Schans erbij te betrekken. Door het aanbrengen van voorzieningen (elektriciteit, rioolafvoer) zal het plein vaker gebruikt kunnen worden voor (meerdaagse) evenementen.

De verbinding tussen Kasteeltuinen, Maas en kern van Arcen (zuidkant) zal veel beter benut moeten worden, er zal een kwalitatieve uitstraling van deze as moeten komen. Tevens zal de verbinding aan de noordkant van Arcen met het Thermaal Bad, Klein Vink en de Hertog Jan Brouwerij met de kern van Arcen gemaakt en benadrukt moeten worden.

Bij de zuidelijke entree van het centrum, bij de Schanstoren, heeft men een prachtig zicht over de Maas. Hier is de passantenhaven gesitueerd. Deze plek biedt potenties voor de ontwikkeling van een jachthaven. De fietspendelboot en de inrichting van een Toeristisch Overstap Punt (TOP) nabij de Maasboulevard zorgt op korte termijn voor een versterking van dit toeristisch recreatief knooppunt.

Het concept Bad Arcen en het daaruit voortvloeiende gezondheidstoerisme zal verder moeten worden uitgediept. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan de bouw van een luxe gezondheidshotel. Naast het Thermaalbad Arcen zal dit gezondheidstoerisme ook bij Klein Vink verder kunnen worden ontwikkeld. Dit zal samen moeten gaan met de ontwikkeling van het gehele gebied rondom Klein Vink, het Thermaal Bad en Roobeek in samenwerking met de gemeente Bergen en zal leiden tot een kwalitatieve impuls van genoemd gebied.

Er is voldoende aanbod van verblijfsrecreatie in de gemeente, het kwaliteitsniveau kan echter beter. Hier liggen ook voor de ondernemers grote kansen. Ook vanuit provinciaal beleid wordt ingezet op een verbetering van de kwaliteit van bestaande voorzieningen.

Lomm

Voor de kern Lomm is de agrarische sector nog steeds van grote economisch betekenis. Rond de aan te leggen hoogwatergeul nabij Lomm en in het zuiden biedt de zone ruimte voor een verdere natuurontwikkeling langs de Maas. Ook biedt deze zone mogelijkheden voor het ontwikkelen van (water)recreatieplekken (extensief). Voor een optimale ontwikkeling van de waterrecreatie (aanlegmogelijkheid, overnachting) nabij Lomm, dient de hoogwatergeul, nabij de aansluiting met de Maas, voldoende diepte te krijgen zodat deze ook ten tijde van laagwater (gedeeltelijk) bevaarbaar blijft. Middels een (recreatieve) route dienen de natuurgebieden en recreatieplekken toegankelijk te worden gemaakt., b.v. een nieuwe ontsluiting van natuurgebied "Ravenvennen".

We kunnen bovenstaande conclusie nog steeds onderschrijven waarbij het kwaliteitsaspect nadrukkelijk in ogenschouw dient te worden genomen. Met de realisatie van bovengenoemde zaken zal op toeristisch gebied aan het genoemde kwaliteits- en samenhangseisen in 2015 kunnen worden voldaan.

4. Toeristisch beeld 2015 in actiepunten

De thema's uit de TRAP en de inspraakavonden rondom de strategische visie, leveren het volgende Toeristische beeld op voor 2015.

Algemeen:

- De gemeente profileert zich nadrukkelijk als toeristische gemeente.
- Qua doelgroepen richt de gemeente zich op gezinnen met jonge kinderen en de leeftijdsgroep 45+.
- Samenwerking met regiogemeenten, Geldern en Straelen en het bedrijfsleven staat voorop.
- Samen mét burgers en maatschappelijke organisaties ontwikkelen van visie op dorp en op basisvoorzieningen.
- Er is een groot en breed aanbod van toeristische voorzieningen.
- Evenementen worden voorwaardenscheppend ondersteund (zoals bijvoorbeeld "Met de fiets de boer op").
- De aanwezige landschappelijke en culturele kwaliteiten zijn verder uitgebouwd.
- De Fossa Eugenia is in overleg met diverse partijen toeristisch recreatief ontwikkeld.
- Bestaande sterke punten zoals de routestructuren voor fietsers en wandelaars zijn verder doorontwikkeld.
- De kwaliteit van het toeristisch aanbod is verbeterd.
- Gestreefd wordt naar seizoensverlenging.
- Continuïteit van de voorzieningen en leefbaarheid in de kernen door betere benutting van deze voorzieningen als aanvulling op de plaatselijke toeristische trekkers.
- De regio Maasduinen wordt gepromoot voor het regionaal toeristisch aanbod en een bredere bekendheid van het product "Arcen".
- Verschuiving van de werkgelegenheid naar de sectoren industrie en toerisme/recreatie en verzorging.
- De aanwezige toeristische trekkers wordt ruimte geboden voor vernieuwing en uitbreiding, waarbij werkgelegenheid voorop staat.
- De drie kernen spelen een onderscheidende, maar elkaar versterkende rol.

Arcen:

- Centrum van Arcen biedt kansen voor werkgelegenheidsimpulsen in het kader van uitbreiding van commerciële voorzieningen in de toeristische sfeer.
- Belangrijkste dagrecreatieve trekkers zijn het historisch centrum, het Thermaalbad, de Kasteeltuinen en de bierbrouwerij.
- Het Thermaalbad zal ingebed zijn in een hoogwaardige kuurvoorziening in het groen, versterkt met hotelaccommodatie. De ontwikkeling van "BAD ARCEN" vordert gestaag.
- De bezoeker van de Kasteeltuinen brengt ook een bezoek aan het historisch centrum van Arcen.

- De relatie tussen de Kasteeltuinen en het centrum van Arcen is versterkt.
- De kern van Arcen is uitstekend bereikbaar voor recreatief fietsverkeer.
- Het centrum van Arcen is autoluw.
- De parkeerplaats aan de Lingsforterweg wordt intensief gebruikt.
- Het Ovaal is geschikt gemaakt voor (meerdaagse) evenementen.
- De zuidkant van Arcen (Kasteeltuinen, Maas, centrum) is kwalitatief verbeterd.
- De verbinding aan de noordkant van Arcen (Thermaal bad, Klein Vink, Hertog Jan) met de kern van Arcen is gemaakt, waarbij ook aan de noordzijde van Arcen parkeerplaatsen zijn gecreëerd.
- De passantenhaven is uitgebreid met een jachthaven.
- De fietspendelboot en de inrichting van een Toeristisch Overstap Punt zorgt voor een versterking van de toeristisch recreatieve structuren.
- De omgeving van het Thermaal Bad, Klein Vink en het gebied rondom Roobeek is door een kwalitatieve impuls het visitekaartje van de gemeenten Bergen en Arcen en Velden geworden.
- De verblijfsrecreatie is kwalitatief verbeterd.

Lomm:

- De agrarische sector is nog steeds van grote economische betekenis.
- Bedrijventerrein Spikweien is uitgebreid en landschappelijk ingebed in het groen.
- Natuurontwikkeling langs de Maas.
- De Hoogwatergeul is gedeeltelijk bevaarbaar en zorgt voor nieuwe recreatieve impulsen.
- De natuurgebieden en recreatieplekken zijn gemakkelijk toegankelijk.

Velden:

- Velden staat nadrukkelijk voor wonen en agrarisch ondernemen.
- Het agrarisch toerisme is verder ontwikkeld.
- De verblijfsrecreatie is kwalitatief verbeterd.
- Adventure World of Taurus zorgt voor een aanzienlijke toename van het aantal toeristen/bezoekers en de werkgelegenheid in de dag- en verblijfsrecreatieve sector.
- Vanaf Venlo , langs Velden en Lomm en Arcen tot het veer bij Arcen is de Maasboulevard ontwikkeld (recreatie in combinatie met natuurontwikkeling).